

VEDLEGG 3: NOTAT FRA NSN

FORETAKSSTRAFF OG ØREMERKING TIL IDEELT FORMÅL

Straffeloven 2005 har et eget kapittel 4 om foretaksstraff. Et foretak kan straffes når et straffebud er overtrådt av noen som har handlet på vegne av foretaket.

Et foretak kan ikke dømmes til samme straffereaksjoner som en person. Straffen for et foretak vil derfor være bot, eventuelt restriksjoner på retten til å utøve foretakets virksomhet.

Blant medlemmene i NSN er det flere skadelidte i forhold der skadevolder er virksomhet som i ettertid er idømt foretaksstraff. I mange tilfeller kan virksomhet som idømmes foretakstraff være offentlig forvaltningsenhet, organ, eller bedrift / virksomhet eid / kontrollert av stat eller kommune.

For skadelidte, og antakelig også samfunnet for øvrig, er det vanskelig å forstå at offentlig virksomhet kan idømmes foretaksstraff som betales til Statens Innkrevingsentral / Skatteetaten, og dermed blir en inntektspost på statsbudsjettet.

Det kunne vært naturlig å forvente at foretaksstraff skulle komme skadelidte til gode. Vi har forståelse for at erstatningsregler må være objektive, universelle og like for alle i samfunnet

Skadelidtes rettigheter ved å fremme krav mot skadevolder, og norsk erstatningsrett, må på en bedre måte enn i dag ivareta skadelidtes rettigheter og anledning til å motta full erstatning og forvalte denne.

Dette er forhold vi vil komme tilbake til senere.

Når det gjelder straffelovens bestemmelser om foretaksstraff, og hvordan betaling av foretaksstraff anvendes, må det reguleres endringer fra dagens system. NSN mener at det må etableres helt andre ordninger enn i dag, der bøtene / foretaksstraffen får den effekten de er ment å ha.

Ileggelse av foretaksstraff av statlig eid / kontrollert / finansiert virksomhet, må finansiere helt andre formål enn statsbudsjettet. En gjennomgang av ordningen og betalingen av foretaksstraff bør inkludere også andre foretak enn kun de statlige, selv om de er mest åpenbart urimelig.

Aktuelle tiltak som kan finansieres av foretaksstraff er fond med ideelle formål for kriminalitets- og risikoforebygging, fremme samfunnets sikkerhet og beredskap og bedre skadelidtes stilling.

NSN viser til at Stortinget for noen år siden regulerte forholdet med «herreløse arv» som i dag finansierer en tilskuddsordning for aktivitetsstøtte forvaltet av LNU.

NSN FORESLÅR

Det utredes hvordan foretaksstraff kan anvendes på annen måte enn å finansiere statsbudsjettet. NSN anmoder om at aktuelle tiltak som kan finansieres er fond med ideelle formål for kriminalitets- og risikoforebygging, tiltak som fremmer samfunnets sikkerhet og beredskap og system for å bedre skadelidtes stilling ved ulykker, terror, katastrofer, kriser og kriminalitet.